

Tuesday, 22 November 11

Hogyan befolyásolta az írás a társadalmakat? Humánétológiai perspektívák

Csányi Vilmos
MTA

A Humán viselkedési komplexum három dimenziója

- I. Szociális viselkedésformák**
- II. Szinkronizációs viselkedési mechanizmusok**
- III. Konstruktív képesség**

Szociális vonzódás, zárt csoportok
Csoportindividualitás
Csoporthűség
Csökkent és szabályozott belső agresszió
Rangsor: szabálykövető dominancia
Csoportagresszió változatlan mértékű
Ideggyűlölet
Táplálékmegosztás
Kiegészítő együttműködés
Több funkciójú szexualitás
Szülői gondoskodás

Az emóciók szinkronizációja:
Empátia, hipnózis,
megváltoztatott tudatállapot,
Viselkedési szinkronizáció:
Szociális tanulás: másolás,
imitáció, mintakövetés, tanítás,
fegyelmezés, szabálykövetés
Érzelmi és viselkedési szinkronizáció:
Ritmus, ének, zene, tánc, rítus

A kommunikáció képessége
Mímelés
Nyelvhasználat
Absztrakciós képesség
Virtuális realitások
Tárgyak használata és készítése
Logikai szervezés: gépek, technológiák
Szociális konstrukciók
Személyes és csoport akciók
Kiegészítő kooperáció

Az emberi közösség

Rendszerszervező képesség:

Közös akciók
Közös hiedelmek
Közös konstrukciók
Hűség

A szocializáció szerepe!

Hűség - Csoportérdek

A szoros csoportstruktúra, a szinkronizációs készség, a konstrukciós aktivitás, zárt visszacsatolási hurkot hoz létre.

A közösség önmagát konstruálja!

Egyéni és közösségi koncepcióhálózatok, Jelentés: végrehajtható vagy elképzelhető akciók

kultúra

Durkheim: primitív vallások

Párkapcsolat, család, barátság, vallási és egyéb közösségek

a koncepcióhálózatok autonómiája személyes és közösségi szinten

Az absztrakt közösség koncepciója

Az ember ***hűséges*** a csoportjához.

Az emberi közösségek mint önálló, absztrakt, létezők, tőle látszólag független szociális konstrukciók jelennek meg az ember számára.

A szocializáció biológiai és kulturális folyamata
A szemiotikai tér konstrukciója

Konstrukciós képesség

❖ **Absztrakciós képesség**

–Virtuális realitások

❖ **A kommunikáció képessége**

–Mimelés

–Nyelvhasználat

❖ **Tárgyak használata és készítése**

Logikai szervezés: gépek, technológiák

❖ **Akciók szerkesztése**

–Személyes és csoport akciók

–Kiegészítő kooperáció

Konstrukciós képesség

❖ **Absztrakciós képesség**

–Virtuális realitások

❖ **A kommunikáció képessége**

–Mimelés

–Nyelvhasználat

❖ **Tárgyak használata és készítése**

Logikai szervezés: gépek, technológiák

❖ **Akciók szerkesztése**

–Személyes és csoport akciók

–**Kiegészítő kooperáció**

Konstrukciók között élünk!

A gondolkodás, tárgykészítés, nyelvhasználat, és a szabálykövető viselkedés integrációja

Az emberi agy rekonstrukciós képessége:

Elemezni, lebontani, újat konstruálni

Másodlagos és harmadlagos agyi reprezentációk

A nyelvi reprezentációk hálózata

Karmiloff-Smith: az újrareprezentálhatóság képessége a különböző perceptuális modalitásokban

Az **IDEÁK** funkcionálisan integrált reprezentációk rendszere

Pl. szülői gondoskodás, kulcs

Környezeti modellek merevsége az állatoknál: méhek, madarak

Az idea mint környezetmodell

Az idea mint csoporttermék és elmekonstrukció

Az ideák mint a szelekció egységei

A kommunikáció és a nyelv

Állati kommunikáció: viselkedés szabályozás

Az ember gondolatokat kommunikál

Az intenció szerepe

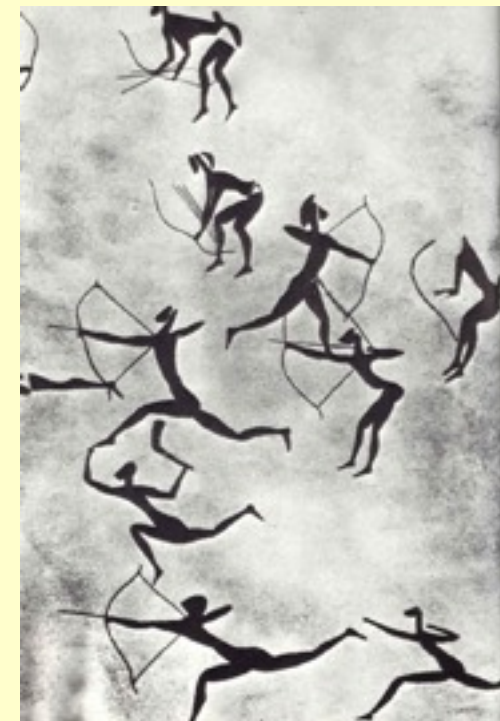
A kommunikációs kényszer

Figyelem a fajtárs elmeállapotára

Nyelv előtti kommunikációs formák:

Arcjáték: 150-200 üzenet

Imitáció mint kommunikáció

a szavak mint szimbólumok

Integrált reprezentáció

Belső „horgonyzás”

Egyszeri tanulás

Extinció rezisztencia

Különböző szerveződési szintek

Jelentés

Individuális és csoport szelekció

Bickerton: kreol nyelvek, protonyelvek

Süketnéma nyelvek, süket gyermekek nyelvtanulása
A nyelvi **supermodell**

A reprezentáció **globális** és **személyes** tartományai

A **jelentés** keletkezése

Igazság kritériumok

A nyelv eredete

200 fonémából 20-40

egymillió szó

szintaxis

szemantika

megnevezés

A **történet** különböző jellegzetességei

Időbeli, helybeli, szociális állítások részletei

**Jelentés: egyéni és csoport koncepcióhálózatok,
végrehajtható vagy elképzelhető akció**

**a közösségi és a személyes magyarázatok kettőssége
a hálózatok autonómiája személyes és csoportszinten
Mik vagyunk? Honnan jöttünk? Hová megyünk?**

Beszélgetés

történet, mese, mitosz konstrukció

Írás

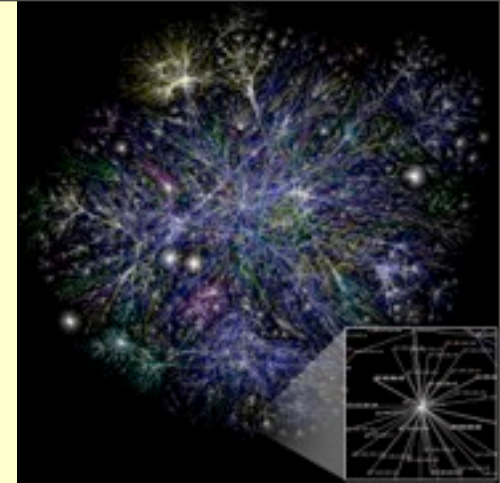
szövegkonstrukció

Memóriatámasz. Megnövekedett komplexitás

OLVASÁS

Értelmezés, visszalapozás, tárolás, rekombinációs lehetőségek, komplex struktúra

A mese csodája éppen abban áll, hogy végtelenféle változatban létezik, Ahogyan a mesemondó ismerte közönsége mindegyik tagját, úgy a közönség is ismerte a mesemondót, és a mese a közönség és a mesemondó "párbeszédéből" alakult ki.

Írás, könyv, könyvtár

Tuesday, 22 November 11